

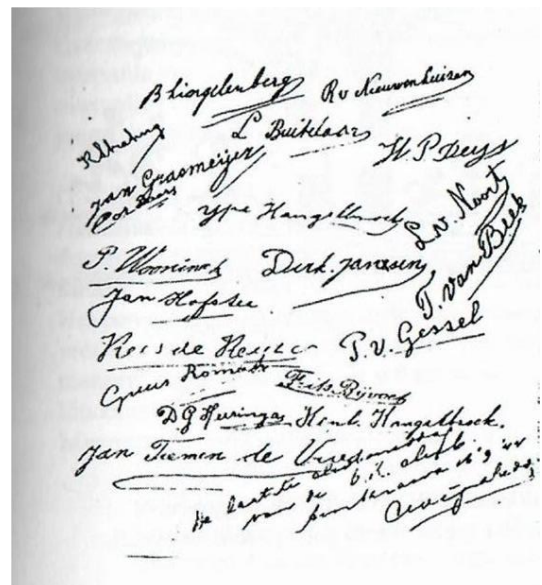

Hendrik Piet (Henk) Deys (ook Deijs) is geboren op 5 november 1932 in Sawah Loento op Sumatra. Hij was de zoon van Frederik Hendrik Deys (Calcutta, 27 oktober 1906) en Eliza Klazina Adriana Nelson (geboren 12 mei 1908). Ze trouwden op 12 augustus 1930 in Den Haag. Direct na hun huwelijk vertrekken ze naar Nederlands-Indië. Zijn vader was in de jaren '30 controleur aan Sumatra's Westkust en later in Pontiak in de Residentie Westerafdeeling van Borneo. Henk had een jongere broer Bob (10 november 1935) en zusje Els (30 november 1937).

In augustus 1939 gaan ze na een Europees verlof vanuit Rotterdam terug naar Nederlands Indië. Na de Japanse inval wordt Henk met zijn moeder, broer en zus vanaf 7 maart 1943 geïnterneerd in kamp 6 in Ambarawa op Midden Java. Kamp 6 was ondergebracht in de officierswoningen van een oud KNIL-kampement direct ten westen van Fort Willem I. Kamp 6 was een vrouwenkamp omheind door bamboevlechtwerk met prikkeldraad en werd bewaakt door Japanse soldaten.

Zijn vader wordt drie maanden gevangen gezet, zit daarna twee maanden in Fort Vredenburg, en gaat vervolgens naar Soerabaja en dan door naar Ngawi.

Corrie 'Keesje' Wijna startte begin 1942 in Kamp 6 bij Ambarawa als Akela met een welpenhorde. De horde werd de O.K. Club genoemd en had steeds een andere plaats om samen te komen om geen argwaan te wekken. Er werd veel gezongen. Er waren 2 clubs; een van 8 tot 12 jaar en een van 12 tot 14 jaar. De welpen werden niet geïnstalleerd in het kamp, dat was te gevaarlijk. De jongens van 12 tot 14 werden op 17 september 1944 weggevoerd naar het jongenskamp 8 in Ambarawa. Akela Wijna spreekt over de laatste bijeenkomst op 16 september 1944 van de OK club in haar dagboek. Ze schrijft de namen van de jongens die weg moeten op. In totaal werden die dag 128 jongens, 15 mannen en 17 nonnen verplaatst. Henk was één van hen.

Kamp 8 in Ambarawa was ondergebracht in de school en het jongensinternaat van St Louis, beheerd door de Broeders van Maastricht of Broeders van de Onbevleete Ontvangenis. Het lag aan de westzijde van Ambarawa aan de weg naar Magelang. Henk ligt in kamp 8 in december elf weken in het ziekenhuis. In het dagboek dat hij bijhoudt beschrijft hij wat er

dagelijks gebeurd. Henk is vaker ziek, krijgt dan een soort dieet van geroosterd brood, nasi-tim en dieet-soep. Soms alleen maar thee.

Alle elf weken, dat Henk Deys in het ziekenhuis ligt, beschrijft hij elke dag in detail wat er in de ziekenzaal en daarbuiten gebeurt. Het rooster van de maaltijden verandert in die weken nauwelijks. Dat tijdschema is hieronder weergegeven, in de tekst volgen de afwijkingen ervan; dat geeft meer aandacht voor de toch wel bijzondere gebeurtenissen in deze periode

07.30-08.30 uur	Ontbijt met vijf tot zes kleine sneetjes geroosterd brood met suiker en thee. Na 4 januari 1945 stakte zo nu en dan de aanvoer van brood, dan werd het pap van Asia-meel.
10.00-13.30 uur	Thee, soms met gist uit de eigen gistfabriek. Gist wordt ook wel uitgedeeld bij de middag- of avond maaltijd.
12.30-13.30 uur	Middageten met nasi-tim en soms gist.
14.30-15.30 uur	Middagrust.
15.30-16.00 uur	Thee, soms met enkele geroosterde sneetjes brood met suiker of gezeefde katès.
18.30-10.30 uur	Avondeten met dieet-soep van rijst, tomaat en selderij, soms met pising en katès.

Op 1 mei 1945 vertrok Henk Deys met 204 jongens, 84 nonnen en 599 (meest oude) mannen naar het kamp Ambarawa 7. De overige bewoners vertrokken twee weken daarna naar het werkkamp Bandoengan: 97 jongens, 15 nonnen en 23 (meest oude) mannen. Ook zijn broer Bob zit hier. Op 23 augustus 1945, een week na de Japanse capitulatie, kunnen ze het kamp verlaten en worden hij en zijn broer weer herenigd met hun moeder en zusje.

In het boek 'Wij weten van hoe' is een hoofdstuk van hem opgenomen.

Vanuit Java gaan ze naar Colombo op Ceylon en vanuit daar komt hij terecht in het repatriëeringskamp bij Kandy. Ook zijn vader komt hier terecht. In Kandy waren verschillende kampen waar Nederlanders verbleven voor ze gerepatriëerd werden naar Nederland. Het kamp lag 10 km ten oosten van de plaats Kandy, het bevond zich op een cacao-onderneming, in een heuvelachtig terrein, 600 meter boven zeeniveau. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het gebruikt door het Britse leger; Lord Louis Mountbatten had hier zijn hoofdkwartier. Voor ontspanning buiten de school neemt de padvindsterij een eerste plaats in. In de verschillende kampen werd al snel na aankomst uit Java begonnen met de oprichting van padvindsters en padvindsterstroepen, welpenhordes en kabouterkringen. Broer Bob werd hier padvinder en zijn vader gaf hier leiding.

Zijn vader is na terugkeer in Nederland overleden op 27 december 1949 in Utrecht.

Op 18 juli 1959 trouwde hij in Arnhem met Jeanne H.C.Th. Trijssenaar, Ze kregen twee kinderen.

Henk ging studeren en promoveerde in 1961 in de faculteit der Wis- en Natuurkunde aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Hij behaalde in hetzelfde jaar zijn apothekersdiploma. Van 1962 tot 1990 werkte hij als klinisch chemicus in het Juliana Ziekenhuis te Veenendaal. Ook is hij enkele jaren werkzaam geweest in de axpotheek in Rhenen. Hij is jarenlang voorzitter geweest van de Historische Vereniging Oudheidkamer Rhenen en Omstreken. Hij publiceert veel over de geschiedenis van zijn woonplaats Rhenen en wordt alom geprezen om zijn inzet omtrent de geschiedenis van de gemeente Rhenen. Naast tal van boeken die in menig Rhenense huiskamer een plaats hebben gekregen, verschenen van zijn hand ook talloze artikelen.

Henk overleed op 21 februari 2023 in Rhenen.

Meer informatie

[Huwelijk Frederik Hendrik Deijs & Pieter Deijs & Sophia Hendrika Draaijer & Elize Klazina Adriana Nelson & Pieter Cornelis Nelson & Jenneke Anna Pietronella Bouman op 12 augustus 1930 te 's-Gravenhage » Open Archieven](#)

[Registratie Frederik Hendrik Deijs \(in het jaar 1836-1936\) » Open Archieven](#)

[Soerabaijasch handelsblad » 05 sep 1939 - Art. 247 | Delpher](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Ambarawa 6 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Ambarawa namenlijst \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Ambarawa 7 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Ambarawa 8 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Wij weten van hoe | 9789080985315 | Boeken | bol](#)

[Algemeen Handelsblad » 23 jul 1930 - Art. 247 | Delpher](#)

[Provinciale Geldersche en Nijmeegsche courant » 28 dec 1933 - Art. 37 | Delpher](#)

[Regeerings-Almanak voor Nederlandsch-Indie - Dutch East Indies - Google Boeken](#)

[Collection: Hendrik Piet Deys collection | Collection Guides | Leiden University Libraries \(universiteitleiden.nl\)](#)

[Frederik Hendrik Deijs \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Online Familieberichten; Overleden: Hendrik Piet \(Henk\) Deys \(21-02-2023\) \(online-familieberichten.nl\)](#)

[Hendrik Piet \(Henk\) Deys † 21-02-2023 overlijdensbericht en condoleances - Mensenling.nl](#)

[Rhenense historieschrijver Henk Deys overleden - Al het nieuws uit Veenendaal \(derijnpост.nl\)](#)

Foto: Henk Deys kort voor de presentatie van zijn laatste boek in 2019. Martin Brink

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.